

ТЕОРІЯ НАВЧАННЯ

УДК 796.332:612.66

INFLUENCE OF PURPOSEFUL COORDINATION TRAINING ON THE EFFECTIVENESS OF YOUNG FOOTBALL PLAYERS' GAME

ВПЛИВ ЦІЛЕСПРЯМОВАНОЇ КООРДИНАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ НА РЕЗЕЛЬТАТИВНІСТЬ ГРИ ЮНИХ ФУТБОЛІСТІВ

Сергій Віцько

кандидат педагогічних наук, доцент
E-mail: dbwmrj@gmail.com
ORCID 0000-0002-7089-5482
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

Sergey Vytsko

PhD in Pedagogy, Associate Professor
E-mail: dbwmrj@gmail.com
ORCID 0000-0002-7089-5482
SHEI «Donbas State Pedagogical University», Ukraine

Олександр Холодний

кандидат педагогічних наук, доцент
E-mail: holodnjalexandr@ukr.net
ORCID 0000-0002-0527-3193
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

Oleksandr Kholodny

PhD in Pedagogy, Associate Professor
E-mail: holodnjalexandr@ukr.net
ORCID 0000-0002-0527-3193
SHEI «Donbas State Pedagogical University», Ukraine

Олександр Зінов'єв

кандидат педагогічних наук, доцент
E-mail: aleksandrzinovjev@gmail.com
ORCID 0000-0003-1215-5301
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

Oleksandr Zinoviev

PhD in Pedagogy, Associate Professor
E-mail: aleksandrzinovjev@gmail.com
ORCID 0000-0003-1215-5301
SHEI «Donbas State Pedagogical University», Ukraine

Денис Кудрявець

методист відділу розитку особистості
E-mail: d.kudryavev@gmail.com
ORCID 0000-0001-5306-7522
Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, Україна

Denis Kudryavets

methodologist of the personality development department
E-mail: d.kudryavev@gmail.com
ORCID 0000-0001-5306-7522
Donetsk Regional Institute postgraduate pedagogical education, Ukraine

ABSTRACT

The article analyzes the effectiveness of the use of physical exercises aimed at mastering the elements of game technique, as well as the development and improvement of movement qualities that activate the activity of various systems and functions of the body. The insufficient level of physical fitness of young football players, namely speed, speed and strength abilities, speed endurance, especially dexterity and coordination abilities does not allow to effectively realize one's potential

in football lessons. It has been proven that systematic and regular football training produces the ability to quickly master motor actions and quickly rebuild them in accordance with situational tasks. Agility in football is manifested in movements with the ball, without the ball, in constantly changing game situations. Movements related to dribbling, passing, tackling and kicking the ball require the players to display the widest possible coordination skills. During the research, a complex of means and methods was used for the development of motor skills of 15-16 year old boys. Changes in indicators of physical and technical readiness of young football players were studied. For a comprehensive assessment of the effectiveness of the influence of the use of experimental methods, tests were selected that allow assessing the level of development of motor skills. The obtained results confirm the effectiveness of the proposed method of purposeful development of coordination abilities, which has a positive effect on the results of football lessons and the tactical and technical preparedness of young football players.

Key words: *football, physical qualities, coordination abilities, biomechanical characteristics, rhythm, tempo, differentiation, contrast exercises.*

Актуальність теми. Популярним видом фізичної активності, як серед учнів середніх загальноосвітніх навчальних закладів, так і загалом серед молоді є футбол. Засоби футболу широко застосовуються для розвитку різних фізичних якостей. Він є важливим елементом навчальних програм з фізичного виховання в освітніх закладах (Авраменко, 2003).

Футбол набуває сьогодні особливого значення для виховання та оздоровлення молоді. Футбол формує здоровий спосіб життя молоді, залучає її до занять фізичною культурою і спортом. Враховуючи виховну, соціальну та оздоровчу значущість футболу, в Україні створено систему безперервної футбольної освіти: урок фізкультури з елементами футболу – гурток з футболу при загальноосвітній школі – змагання серед шкільних гуртків з футболу – змагання серед загальноосвітніх шкіл «Шкіряний м'яч» – Дитячо-юнацька футбольна ліга. Саме у цьому й полягають основи перспектив і потенціалу суспільно значущого змісту програми розвитку футболу та її подальшого вдосконалення і втілення в життя.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі застосування засобів футболу на заняттях фізичним вихованням присвячено багато досліджень. Зокрема, досліджували питання, пов'язані з використанням футболу у фізичному вихованні школярів і студентів (Віхров, 2002, Васильчук, 2006, Маляр, 2007, Сіренко, 2008), вивчали формування психофізіологічних можливостей на заняттях футболом (Сіренко, 2006, Шамардін, 2007), розглядали питання підготовки збірних команд ВНЗ з футболу (Максименко, 2002; Перепелица, 2006).

На сучасному етапі розвитку футболу значно збільшився обсяг рухової діяльності, що здійснюється в ймовірнісних і несподівано виникаючих ситуаціях, яка вимагає прояву винахідливості, швидкості реакції, здатності до концентрації і переключення уваги, просторово-часової точності рухів та їх біомеханічної раціональності (Дулібський, 2016).

Найбільш успішно в ігровій діяльності виступають футболісти, які мають високий рівень сенсорно-перцептивних можливостей, що проявляється у вдосконаленні таких спеціалізованих сприйнятів, як «почуття м'яча», «почуття

суперника», «почуття довжини передачі» тощо (Колобич, 2014).

Для футбольної ігрової спортивної практики сформованість рухових умінь і навичок виявляється недостатньою, а, головним чином, необхідно розвивати здібності швидко вирішувати будь-які рухові завдання в межах даної координації. Фахівці вважають, що необхідно систематично ставити вихованців у ситуації, що вимагають від них прояву кмітливості, винахідливості, здатності до експромтних дій, поступово підвищувати обсяг спеціалізованих вправ (Овчаренко, 2019). Насамперед на це впливає рівень розвитку координаційних здібностей.

Процес удосконалення координаційних здібностей юних футболістів пов'язаний з вирішенням завдань техніко-тактичної підготовки, з розвитком швидкісних та швидкісно-силових здібностей, витривалості в умовах тренувальної та змагальної діяльності.

Невирішеність багатьох питань розвитку координаційних здібностей у юних футболістів зумовлюють актуальність цієї роботи і вимагають подальших наукових досліджень.

Формулювання цілей (мета) статті, постановка завдання. Розробити та експериментально обґрунтувати методику формування спеціальних рухових дій юних футболістів.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Розвиток фізичних якостей (спритності, швидкості, швидкісно-силових, сили, гнучкості, витривалості) необхідно постійно контролювати – для індивідуалізації підготовки гравців і для того, щоб у міру необхідності можна було вносити відповідні корекції до навчально-тренувального процесу.

У цей період використовуються заняття і з спеціальної фізичної підготовки, спрямованої на розвиток фізичних якостей, необхідних саме для цього виду спорту. Використовуються спеціальні підготовчі комплекси вправ, за своєю структурою схожі з основними ігровими діями, а також вправи в техніці та тактиці, рухливі ігри та сама гра. Можна використовувати спеціальні підготовчі комплекси вправ для розвитку основних фізичних якостей, насамперед швидкості та сили. Це створює сприятливі передумови забезпечення міцної основи всебічної фізичної підготовленості (Овчаренко, 2019).

Координація рухів є однією з найважливіших здібностей спортсмена, від якої залежить швидкість та якість оволодіння руховими навичками, що визначає високий рівень майстерності.

На початкових етапах занять футболом необхідно включати кожне заняття протягом 15–20 хв. (в підготовчій та основній частині) комплекси спеціальних вправ, що переважно впливають на розвиток координації рухів, (на пропорційність руху та дій у заданих межах часу, простору та м'язових зусиль; на узгодження рухів рук, ніг, голови, тулуба; на швидкість дій в умовах розподілу та перемикання уваги). Вправи необхідно виконувати якнайточніше і швидко (Овчаренко, 2019).

У процесі констатувального експерименту нами визначалися вікові особливості формування координаційних здібностей у юних футболістів (12–15 років), виявлялося місце основних проявів даної фізичної якості в загальній структурі їх рухових можливостей, виділялися основні компоненти координаційних здібностей, а також умови, чинники та моделі змагальної

діяльності, що зумовлюють їх розвиток у юних футболістів, встановлювався вплив рівнів розвитку координаційних здібностей на характеристики змагальної діяльності юних футболістів.

На етапі проведення формувального експерименту розроблялася та експериментально обґрунтовувалася методика розвитку координаційних здібностей у юних футболістів.

Нами аналізувався взаємозв'язок основних проявів координаційних здібностей із показниками функціонального стану рухової сфери, такими як рівень розвитку основних фізичних здібностей, стан нервово-м'язового апарату, сенсомоторні здібності, особливості фізичного розвитку та окремі психічні якості.

Різноманітність факторів, здатних впливати на кінцевий результат психомоторної діяльності юних футболістів, доцільно розподілити на дві групи:

– фактори, пов'язані з сенсорно-перцептивною та інтелектуальною сферами діяльності, що впливають на ухвалення рішення;

– фактори, що належать до моторної діяльності, що визначають точність здійснення прийнятого рішення.

До першої групи факторів відносяться умови діяльності, які визначаються головним чином кількістю та якістю інформації, яку отримує юний футболіст при постановці психомоторного завдання. Повнота інформації дозволяє швидше прийняти адекватне ситуації рішення. Імовірнісні умови ускладнюють процес прийняття рішень та зменшують надійність рухових дій футболістів.

До другої групи чинників слід зарахувати вимоги до якості рухів (швидкість, своєчасність, точність).

Експериментальні дані дають підставу стверджувати, що специфіку психомоторної діяльності юних футболістів більшою мірою характеризують фактори, що визначають умови протікання процесу прийняття рішення. Виконавча діяльність є менш специфічною. Ці припущення робимо з наявності кореляційних зв'язків між різними проявами координаційних здібностей незалежно від чинника рухових дій. У той же час між проявами координаційних здібностей, в яких руховий склад не змінюється, а різняться умови прийняття рішення, в більшості випадків достовірний взаємозв'язок відсутній. При вирішенні психомоторних завдань у заздалегідь відомих умовах кореляційні зв'язки між окремими показниками ефективності дій визначаються в основному вимогами до рівнів розвитку фізичних здібностей, особливо до швидкості рухів. Результативність рухових дій у імовірнісних умовах головним чином залежить від рівня сформованості психічних якостей.

Між характеристиками рухових можливостей та основними проявами координаційних здібностей із віком виявлено зниження кількості достовірних взаємозв'язків. Разом з тим, виявлено й іншу вікову закономірність: у 12-13-річних футболістів більш монолітна структура фізичних здібностей, а у 14-15-річних спортсменів більш висока значущість диференціювання зусиль, простору та часу у формуванні координаційних здібностей.

Найбільший зв'язок виявлено між координацією та швидкістю рухів, а також між координацією рухів та здатністю розподіляти та перемикаати увагу. Координація рухів більш тісно корелює зі схованим періодом складної рухової реакції.

Отримані результати свідчать про те, що юні футболісти з різним рівнем розвитку координаційних здібностей відрізняються як за рівнем, так і

характером прояву вольової активності.

Так, найвищий рівень вольової активності виявляють футболісти з високим рівнем розвитку координаційних здібностей. Даний контингент ефективніше виконує дії в умовах загального зниження рівня діяльності команди (22,5%), в умовах явної переваги суперників (20,4%).

Юні футболісти, що мають високий рівень розвитку координаційних здібностей, ефективніше виконували рухові дії після серії невдалих індивідуальних спроб (16,5%), а також дії з малою ймовірністю успішного результату (14,8%).

У педагогічному експерименті перевірялася принципова можливість тренування тих проявів координаційних здібностей, які не вдосконалюються традиційними засобами фізичного виховання. З цією метою було зроблено спробу підвищити ефективність локомоторних дій 14-15-річних футболістів у ймовірнісних умовах за допомогою цілеспрямованих концентрованих тренувань.

Було розроблено комплекс практичних методів, спрямований формування фізичних якостей юних футболістів. До комплексу входив ігровий метод, рівномірний метод, повторний метод та метод колового тренування, що має домінуючу складову. Розподіл обсягів навантаження, тривалість окремих фаз комплексу була зумовлена періодом циклу тренувань та його етапами.

Для розвитку координаційних здібностей вправи відрізнялися за такими характеристиками:

- мали необхідну координаційну складність;
- містили елементи новизни, незвичайності;
- характеризувались великою різноманітністю форм виконання рухів та несподіванкою рішень рухових завдань;
- включали завдання регулювання, контролю та самооцінки за різними параметрами рухів, шляхом активізації роботи окремих аналізаторів, або з «виключенням» їх діяльності.

При формуванні здатності диференціювати часові параметри руху вирішувалися наступні завдання:

- розвивати здатність до диференціювання тривалості всього руху;
- розвивати здатність до диференціювання тривалості окремих фаз руху;
- розвивати здатність до диференціювання темпу руху.
- При розвитку «почуття простору» застосовувалися такі типи завдань:
 - на точність відтворення еталонних просторових характеристик у стандартних умовах;
 - на точність варіювання параметрів руху в серії спроб у строго заданих просторових межах:
 - а) з підвищенням збільшенням величини відмінностей у просторових характеристиках;
 - б) з поступовим зменшенням величини відмінностей заданих параметрів рухів;
 - в) з чергуванням різко контрастних вправ;
 - г) з поступовим зближенням величини грубих і тонких видів диференціювання в оцінці просторових сприйнятів.

Засоби для розвитку ритмічності:

- вправи вдома, які включають виконання рухів руками, ногами, головою і тулубом під підрахунок, під музичний акомпанемент, разом із читанням віршів;
- вправи у русі – ходьба з рукоплесканням, ходьба і біг у постійному темпі, зі зміною темпу та напрямки руху під музику;
- танцювальні вправи;
- рухова імпровізація за музичним та ритмічним зразком, вільний танець під сучасну музику.

Група футболістів, що має 4-5-річний стаж занять, займалася 6 разів на тиждень. Випробовувані виконували на кожному тренуванні спеціально підібрані завдання. У тренувальному процесі були передбачені завдання, пов'язані з діями в заздалегідь відомих умовах, в умовах альтернативної та тимчасової невизначеності, у несподіваних ситуаціях. Різноманітність умов створювалося шляхом зміни кількості альтернатив, варіювання проміжків і характеру дій у відповідь, прискорення і уповільнення руху. Під час офіційних ігор застосовувалася експертна оцінка ігрової діяльності юних футболістів

Контрольні показники вимірювалися у піддослідних до і після завершення експерименту. Отримані дані порівнювалися між собою і зіставлялися з аналогічними показниками контрольної групи, яка тренувалася у цьому спортивному клубі.

За період дослідження в експериментальній групі істотно змінилися сім показників, що характеризують рівні розвитку координаційних здібностей, у контрольній – тільки три, хоча в початковому обстеженні групи достовірно не відрізнялися. Більше того, в експериментальній групі за рядом показників було виявлено більш високий (одновідсотковий) рівень значущості зміни характеристик.

Такий більш суттєвий приріст результатів у випробуваних даної групи забезпечив у кінцевому обстеженні міжгрупові відмінності (п'ятивідсотковий рівень значимості) за показниками реакції вибору в несподіваних умовах, РДО, реакції вибору в умовах тимчасової та альтернативної невизначеності, центральної затримки, ведення м'яча 2x10 м в умовах тимчасової та альтернативної невизначеності.

За період дослідження специфічно змінилися коефіцієнти варіації: у контрольній групі здебільшого вони зменшилися, а експериментальній групі показники, що відбивають стандартні умови, зменшилися, а результати, що характеризують ймовірнісні ситуації, навпаки, збільшилися.

Отже, традиційна методика розвитку координаційних здібностей переважно підтягує відстаючих піддослідних до середнього рівня. Експериментальна методика рівномірно спрямована на весь контингент, вона ефективна як для лідерів групи, так і для аутсайдерів. Це дозволяє універсально використати цю технологію підготовки юних футболістів.

Зіставлення початкових і кінцевих показників змагальної діяльності футболістів різних груп показує, що більшість аналізованих характеристик у спортсменів контрольної групи істотно не змінилися, хоча виявлені і певні позитивні тенденції.

В експериментальній групі визначено достовірне збільшення (12,7 % $p < 0,05$) кількості атак. Зміна кількості атак у спортсменів експериментальної групи обумовлено суттєвим збільшенням кількості швидких проривів (34,1 %,

$p < 0,01$). Кількість позиційних атак у футболістів обох груп за період дослідження змінилося не істотно.

Таким чином експериментальна методика формування спеціальних рухових дій юних футболістів сприяла суттєвому збільшенню кількості атак за гру і ударів по воротах, достовірно підвищилися показники результативності ударів по воротах (особливо дальні удари), а також збільшилася ефективність позиційних атак і швидких проривів.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. У 12–15-річних юних футболістів різні прояви координаційних здібностей з віком покращуються, проте ці зміни носять гетерохронний і нерівномірний характер. З віком поглиблюється процес диференціювання цієї фізичної якості, підвищується важливість специфічних характеристик.

Прояв рухової активності юних футболістів у несподіваних ситуаціях носить специфічний характер. З віком координаційні здібності стають менш залежними від рівнів розвитку фізичних якостей. Більшість показників координаційних здібностей, особливо в локомоторних діях, мало змінюються під впливом традиційних засобів і методів спортивного тренування футболістів.

Успіх у вирішенні психомоторних завдань в умовах просторово-часової невизначеності з лімітом часу, характерної для ігрової змагальної діяльності у футболі, значною мірою визначається психічними характеристиками. Здатність швидко приймати рішення в імовірнісних ситуаціях може виявлятися в різних умовах і мало залежить від характеру психомоторних завдань.

Інформативними тестами для діагностики найбільш важливих здібностей юних футболістів є човниковий біг 2x10 м та ведення футбольного м'яча 2x10 м в умовах тимчасової та альтернативної невизначеності. Специфіку моторного компонента підготовленості юних футболістів, характеризують швидкість, своєчасність, здатність до перебудови та пристосування залежно від ситуативних умов, що виникають, просторова точність.

У юних футболістів з віком підвищується значущість показників координаційних здібностей, що впливають на формування спеціальних рухових дій. Ефективність змагальної діяльності у цьому виді спорту багато в чому залежить від рухових можливостей, сенсомоторних характеристик та схильності до ігрової взаємодії.

Експериментальна методика формування спеціальних рухових дій юних футболістів сприяла суттєвому збільшенню кількості атак за гру і ударів по воротах, достовірно підвищилися показники результативності ударів по воротах (особливо дальні удари), а також збільшилася ефективність позиційних атак і швидких проривів.

Подальші дослідження, пов'язані з проблемами фізичного вдосконалення та цілеспрямованого розвитку координаційних здібностей, що позитивно впливають на різні сфери особистості футболістів та результативність гри, можуть бути спрямовані на вивчення особливостей застосування вище означених засобів на заняттях з юними футболістками.

ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Авраменко, В. (2003). Футбол: навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву

та шкіл вищої спортивної майстерності. Київ, Республіканський науково методичний кабінет ФФУ.

Дулібський, А. (2016). Напрямки удосконалення техніко-тактичної підготовки юних футболістів. *Спортивна наука України*. № 2 (72). С. 15–23. URL: <http://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/411/395>

Колобич, О. (2014). Особливості техніко-тактичної підготовки юних футболістів на полях зменшених розмірів. *Актуальні проблеми здоров'язберігаючих технологій у навчальних закладах* : матеріали III Міжнар. наук.-пр. конф. Чернівці, С. 460–464.

Максименко, І. (2007). Міні-футбол: дослідження показників структури фізичної підготовленості 11–14-річних гравців. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту* : наук. монографія. За ред. проф. Єрмакова С. С., Харків, № 8, С. 85–88.

Овчаренко, С. (2019). Засоби та методи розвитку фізичних якостей футболістів у річному циклі підготовки. *Методичні рекомендації*. Дніпро, ПДАФКіС, 37 с.

Соломонко В., Лисенчук Г., Соломонко О. (2005). Футбол : підручник : вид. 2-ге, випр. і доп. Київ, Олімпійська література, 294 с.

Шамардін, В. (2007). Характеристика рухової та ігрової діяльності футболістів. *Спортивний вісник Придніпров'я № 1*, Дніпропетровськ, С. 87–89.

REFERENCES

Avramenko, V. (2003). Football: curriculum for children's and youth sports schools, specialized children's and youth schools of the Olympic reserve and schools of higher sports skills. Kyiv, Republican scientific and methodical office of the Federal Federal University of Ukraine [in Ukrainian].

Dulibskyi, A. (2016). Directions for improving the technical and tactical training of young football players. *Sports science of Ukraine*. No. 2 (72). P. 15–23. URL: <http://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/411/395> [in Ukrainian].

Kolobych, O. (2014). Peculiarities of technical and tactical training of young football players on fields of reduced size. *Actual problems of health-preserving technologies in educational institutions: materials of the III International. science.-prof. conf.* Chernivtsi, pp. 460–464 [in Ukrainian].

Maksimenko, I. (2007). Mini-football: a study of indicators of the structure of physical fitness of 11–14-year-old players. *Pedagogy, psychology and medico-biological problems of physical education and sports: science. monograph.* Under the editorship Prof. Ermakova S. S., Kharkiv, No. 8, pp. 85–88 [in Ukrainian].

Ovcharenko, S. (2019). Means and methods of developing the physical qualities of football players in the annual training cycle. *Methodical recommendations.* Dnipro, PDAFKiS, 37 p. [in Ukrainian].

Solomonko V., Lysenchuk G., Solomonko O. (2005). Football: textbook: ed. 2nd, ex. and additional Kyiv, Olympic Literature, 294 p. [in Ukrainian].

Shamardin, V. (2007). Characteristics of motor and game activity of football players. *Sports Bulletin of the Dnipro Region* No. 1, Dnipropetrovsk, pp. 87–89 [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

В статті аналізується ефективність використання фізичних вправ, спрямованих на оволодіння елементами техніки гри, а також на розвиток і удосконалення рухових якостей, які активізують діяльність різних систем і функцій організму. Недостатній рівень фізичної підготовленості юних футболістів, а саме швидкості, швидко-силових здібностей, швидкісної витривалості, особливо спритності та координаційних здібностей не дозволяє ефективно реалізувати власний потенціал на заняттях з футболу. Доведено, що систематичні та регулярні заняття футболом виробляють здатність швидко освоїти рухові дії і швидко перебудувати їх відповідно до ситуаційних завдань. Спритність у футболі проявляється в рухах з м'ячем, без м'яча, у постійно змінюваних ігрових ситуаціях. Пересування, пов'язані з веденням, обведенням, відбором і ударами по м'ячу, вимагають від гравців самого широкого прояву координаційних здібностей. Протягом дослідження використовувався комплекс засобів та методів для розвитку рухових здібностей юнаків 15-16 років. Досліджувалися зміни показників фізичної та технічної підготовленості юних футболістів. Для комплексної оцінки ефективності впливу використання експериментальної методики були підібрані тести, що дозволяють оцінити рівень розвитку рухових здібностей. Отримані результати підтверджують ефективність запропонованої методики цілеспрямованого розвитку координаційних здібностей, що позитивно впливає на результати занять футболом та тактико-технічну підготовленість юних футболістів.

Ключові слова: футбол, фізичні якості, координаційні здібності, біомеханічні характеристики, ритм, темп, диференціація, контрастні вправи.

УДК 378.035:34:[37.011.3-051:62/.64]

FORMATION OF LEGAL COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF LABOR STUDY AND TECHNOLOGY: THEORETICAL ASPECT**ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ****Людмила Цибулько**

доктор педагогічних наук, професор,
E-mail: luda.czibulcko@gmail.com
ORCID: 0000-0 003-1201-3215
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

Liudmyla Tsybulko

D.Sc. in Pedagogy, Professor,
E-mail: luda.czibulcko@gmail.com
ORCID: 0000-0 003-1201-3215
SHEI "Donbas State Pedagogical University", Ukraine

Петро Шевцов

здобувач 2 курсу третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти освітньої програми «Професійна освіта»
E-mail: shewtsov.peter@i.ua

Petro Shevtsov

getter of the 2st year of the third (educational and scientific) level of higher education of the educational program "Professional education"
E-mail: shewtsov.peter@i.ua